

SPIS TREŚCI

WSTĘP TŁUMACZA	11
I. Obowiązki czynienia dobra w etyce Tomasza z Akwinu	11
1. O rodzajach obowiązków	13
2. O dobroczynności lub czynieniu dobra	19
3. O miłosierdziu lub współczuciu	29
4. O wspieraniu w potrzebie	35
II. Uwagi do przekładu	47

TRAKTAT O MIŁOŚCI

KWESTIA 23. O MIŁOŚCI ROZUMIANEJ JAKO <i>CARITAS</i>	55
Artykuł 1. Czy <i>caritas</i> jest przyjaźnią?	55
Artykuł 2. Czy <i>caritas</i> jest czymś stworzonym w duszy?	58
Artykuł 3. Czy <i>caritas</i> jest cnotą?	61
Artykuł 4. Czy <i>caritas</i> jest cnotą szczególną?	64
Artykuł 5. Czy <i>caritas</i> jest jedną cnotą?	65
Artykuł 6. Czy <i>caritas</i> jest najwyższą z cnot?	67
Artykuł 7. Czy bez miłości- <i>caritas</i> może istnieć jakakolwiek inna prawdziwa cnota?	69
Artykuł 8. Czy <i>caritas</i> jest formą cnot?	72
KWESTIA 24. O PODMIOCIE <i>CARITAS</i>	74
Artykuł 1. Czy podmiotem <i>caritas</i> jest wola?	74
Artykuł 2. Czy <i>caritas</i> jest nabywana przez człowieka w wyniku jego wcześniejszych aktów, czy też jest mu udzielana przez Boga?	76
Artykuł 3. Czy <i>caritas</i> jest udzielana człowiekowi odpowiednio do jego naturalnej zdolności?	78

Artykuł 4. Czy <i>caritas</i> zwiększa się w tym, kto ją posiada?	80
Artykuł 5. Czy <i>caritas</i> zwiększa się przez dodawanie?	82
Artykuł 6. Czy <i>caritas</i> zwiększa się przez każdy akt, który ją spełnia?	85
Artykuł 7. Czy <i>caritas</i> może się zwiększać w sposób nieograniczony?	86
Artykuł 8. Czy <i>caritas</i> w życiu doczesnym może być doskonała?	88
Artykuł 9. Czy stopnie <i>caritas</i> są wyróżniane we właściwy sposób?	90
Artykuł 10. Czy <i>caritas</i> może się zmniejszać?	92
Artykuł 11. Czy uzyskaną <i>caritas</i> można utracić?	95
Artykuł 12. Czy <i>caritas</i> można utracić wskutek jednego aktu grzechu śmiertelnego?	98
KWESTIA 25. O PRZEDMIOCIE <i>CARITAS</i>	101
Artykuł 1. Czy przedmiotem <i>caritas</i> powinien być jedynie Bóg, czy także bliźni?	101
Artykuł 2. Czy miłością wypływającą z <i>caritas</i> powinno się kochać samą <i>caritas</i> ?	104
Artykuł 3. Czy przedmiotem miłości wypływającej z <i>caritas</i> powinny być również stworzenia nierozumne?	105
Artykuł 4. Czy miłością wypływającą z <i>caritas</i> można kochać samego siebie? ...	107
Artykuł 5. Czy miłością wypływającą z <i>caritas</i> można kochać własne ciało? ...	109
Artykuł 6. Czy miłością wypływającą z <i>caritas</i> powinno się kochać ludzi złych?	111
Artykuł 7. Czy ludzie źli kochają samych siebie?	114
Artykuł 8. Czy miłością wypływającą z <i>caritas</i> powinno się kochać nieprzyjaciół?	116
Artykuł 9. Czy nieprzyjaciołom należy okazywać wyrazy przyjaźni?	118
Artykuł 10. Czy miłością wypływającą z <i>caritas</i> powinniśmy kochać aniołów?	120
Artykuł 11. Czy miłością wypływającą z <i>caritas</i> można kochać demony?	121
Artykuł 12. Czy przedmioty miłości wypływającej z <i>caritas</i> są wyróżniane we właściwy sposób?	123
KWESTIA 26. O PORZĄDKU <i>CARITAS</i>	125
Artykuł 1. Czy w zakresie miłości rozumianej jako <i>caritas</i> istnieje jakiś porządek?	125
Artykuł 2. Czy człowiek powinien bardziej kochać Boga niż bliźniego?	127
Artykuł 3. Czy człowiek powinien bardziej kochać Boga niż siebie samego? ...	129

Artykuł 4. Czy człowiek miłością- <i>caritas</i> powinien kochać bardziej sam siebie niż bliźniego?	131
Artykuł 5. Czy człowiek powinien bardziej kochać bliźniego niż swoje ciało? ...	133
Artykuł 6. Czy powinniśmy bardziej kochać jednego bliźniego niż innego? ...	135
Artykuł 7. Czy bardziej powinniśmy kochać ludzi lepszych niż tych, którzy są z nami bardziej związani?	138
Artykuł 8. Czy bardziej powinniśmy kochać ludzi, z którymi łączą nas więzy krwi, czy też związanych z nami w inny sposób?	141
Artykuł 9. Czy miłością- <i>caritas</i> należy bardziej darzyć syna niż ojca?	143
Artykuł 10. Czy należy bardziej kochać matkę niż ojca?	145
Artykuł 11. Czy należy bardziej kochać żonę niż matkę lub ojca?	147
Artykuł 12. Czy człowiek powinien bardziej kochać tego, kto obdarzył go dobrem, czy tego, kto został przez niego obdarzony dobrem?	148
Artykuł 13. Czy porządek miłości zostanie zachowany w niebie?	150
KWESTIA 27. O AKCIE <i>CARITAS</i>	153
Artykuł 1. Czy bardziej właściwe dla <i>caritas</i> jest być kochanym czy kochać? ...	153
Artykuł 2. Czy kochanie jako akt <i>caritas</i> jest tym samym co życzliwość?	155
Artykuł 3. Czy Boga należy kochać ze względu na niego samego?	157
Artykuł 4. Czy w życiu doczesnym można kochać Boga w sposób bezpośredni?	159
Artykuł 5. Czy Bóg może być kochany w pełni?	161
Artykuł 6. Czy istnieje właściwa miara miłości Boga?	163
Artykuł 7. Czy lepiej jest kochać przyjaciela czy wroga?	165
Artykuł 8. Czy lepiej jest kochać Boga czy bliźniego?	167
KWESTIA 28. O SKUTKACH MIŁOŚCI	170
Artykuł 1. Czy radość jest skutkiem <i>caritas</i> ?	170
Artykuł 2. Czy radość wypływająca z <i>caritas</i> może łączyć się ze smutkiem?	172
Artykuł 3. Czy radość wypływająca z <i>caritas</i> może być pełna?	174
Artykuł 4. Czy radość wypływająca z <i>caritas</i> jest cnotą?	176
KWESTIA 29. O POKOJU	178
Artykuł 1. Czy pokój jest tym samym co zgoda?	178
Artykuł 2. Czy wszystkie byty dążą do pokoju?	180
Artykuł 3. Czy pokój jest skutkiem <i>caritas</i> ?	182
Artykuł 4. Czy pokój jest cnotą?	184

KWESTIA 30. O MIŁOSIERDZIU LUB WSPÓŁCZUCIU	186
Artykuł 1. Czy przyczyną miłosierdzia lub współczucia jest zło związane z osobą, której współczujemy?	186
Artykuł 2. Kto odczuwa miłosierdzie lub współczucie?	189
Artykuł 3. Czy miłosierdzie jest cnotą?	191
Artykuł 4. Czy miłosierdzie jest największą cnotą?	194
 KWESTIA 31. O DOBROCZYNNOŚCI LUB CZYNIENIU DOBRA	197
Artykuł 1. Czy czynienie dobra jest aktem <i>caritas</i> ?	198
Artykuł 2. Czy dobro należy czynić wszystkim?	200
Artykuł 3. Czy powinniśmy bardziej czynić dobro osobom, które są z nami bardziej związane?	201
Artykuł 4. Czy dobroczynność jest szczególną cnotą?	205
 KWESTIA 32. O WSPARCIU W POTRZEBIE	207
Artykuł 1. Czy wsparcie w potrzebie jest aktem <i>caritas</i> ?	207
Artykuł 2. Czy formy wsparcia w potrzebie zostały wyróżnione w sposób właściwy?	210
Artykuł 3. Czy materialne formy wsparcia są ważniejsze niż duchowe?	214
Artykuł 4. Czy materialne formy wsparcia powodują skutki duchowe?	216
Artykuł 5. Czy wsparcie w potrzebie jest działaniem nakazanym?	218
Artykuł 6. Czy powinniśmy udzielać materialnego wsparcia z tego, czego sami potrzebujemy?	222
Artykuł 7. Czy wolno udzielać wsparcia z zasobów zdobytych w sposób niedozwolony?	224
Artykuł 8. Czy może udzielać wsparcia ktoś, kto podlega czyjejś władzy?	227
Artykuł 9. Czy bardziej powinniśmy pomagać osobom bliższym?	230
Artykuł 10. Czy pomoc w potrzebie powinna być obfita?	232
 KWESTIA 33. O BRATERSKIM UPOMNIENIU	235
Artykuł 1. Czy braterskie upomnienie jest aktem <i>caritas</i> ?	235
Artykuł 2. Czy braterskie upomnienie jest przedmiotem nakazu?	238
Artykuł 3. Czy nakaz braterskiego upomnienia odnosi się do wszystkich, czy tylko do przełożonych?	241
Artykuł 4. Czy podwładni powinni upominać przełożonych?	243
Artykuł 5. Czy człowiek grzeszący może upominać innych?	245
Artykuł 6. Czy powinno się upominać kogoś, kto wskutek upomnienia staje się gorszy?	247

Artykuł 7. Czy publiczne doniesienie należy poprzedzić upomnieniem na osobności?	249
Artykuł 8. Czy publiczne doniesienie należy poprzedzić wezwaniem świadków?	253
KWESTIA 34. O NIENAWIŚCI	256
Artykuł 1. Czy można żywić nienawiść do Boga?	256
Artykuł 2. Czy nienawiść Boga jest najcięższym grzechem?	258
Artykuł 3. Czy nienawiść bliźniego zawsze jest grzechem?	260
Artykuł 4. Czy nienawiść bliźniego jest najcięższym z grzechów, popełnianych wobec bliźnich?	262
Artykuł 5. Czy nienawiść jest wadą kardynalną?	263
Artykuł 6. Z jakiej kardynalnej wady rodzi się nienawiść?	265
KWESTIA 35. O ZNIECHĘCENIU	267
Artykuł 1. Czy zniechęcenie jest grzechem?	267
Artykuł 2. Czy zniechęcenie jest wadą szczególnego gatunku?	270
Artykuł 3. Czy zniechęcenie jest grzechem śmiertelnym?	271
Artykuł 4. Czy zniechęcenie jest wadą kardynalną?	273
KWESTIA 36. O ZAWIŚCI	277
Artykuł 1. Czym jest zawiść?	277
Artykuł 2. Czy zawiść jest grzechem?	280
Artykuł 3. Czy zawiść jest grzechem śmiertelnym?	282
Artykuł 4. Czy zawiść jest wadą kardynalną?	284
KWESTIA 37. O NIEZGODZIE	287
Artykuł 1. Czy niezgoda jest grzechem?	287
Artykuł 2. Czy niezgoda jest córką próżnej chwały?	289
KWESTIA 38. O SPORZE	292
Artykuł 1. Czy spór jest grzechem śmiertelnym?	292
Artykuł 2. Czy spór pochodzi od próżnej chwały?	295
KWESTIA 39. O SCHIZMIE	297
Artykuł 1. Czy schizma jest grzechem szczególnego gatunku?	297
Artykuł 2. Czy schizma jest cięższym grzechem niż niewiara?	299
Artykuł 3. Czy schizmatycy mają pewną moc duchową?	302
Artykuł 4. Jaka kara jest stosowna dla schizmatyków?	303

KWESTIA 40. O WOJNIE	306
Artykuł 1. Czy jakakolwiek wojna jest dozwolona?	306
Artykuł 2. Czy osobom duchownym wolno walczyć w wojnie?	310
Artykuł 3. Czy podczas wojny wolno używać zasadzek?	313
Artykuł 4. Czy działania wojenne wolno prowadzić w dni świąteczne?	314
KWESTIA 41. O KLÓTNIA LUB ZWADZIE	316
Artykuł 1. Czy kłótnia lub zwada jest grzechem?	316
Artykuł 2. Czy kłótnia jest córką gniewu?	318
KWESTIA 42. O BUNCIE LUB ROZŁAMIE	321
Artykuł 1. Czy bunt lub rozłam jest grzechem szczególnego gatunku?	321
Artykuł 2. Czy bunt lub rozłam jest grzechem śmiertelnym?	323
KWESTIA 43. O ZGORSZENIU	325
Artykuł 1. Czym jest zgorszenie?	325
Artykuł 2. Czy zgorszenie jest grzechem?	328
Artykuł 3. Czy zgorszenie jest grzechem szczególnego gatunku?	331
Artykuł 4. Czy zgorszenie jest grzechem śmiertelnym?	333
Artykuł 5. Czy ludzie doskonali doznają zgorszenia?	334
Artykuł 6. Czy ludzie doskonali przyczyniają się do zgorszenia innych?	336
Artykuł 7. Czy należy wyrzekać się dóbr duchowych dla uniknięcia zgorszenia?	338
Artykuł 8. Czy należy wyrzekać się dóbr doczesnych dla uniknięcia zgorszenia?	341
KWESTIA 44. O PRZYKAZANIACH MIŁOŚCI-CARITAS	345
Artykuł 1. Czy powinny istnieć przykazania dotyczące miłości-caritas?	345
Artykuł 2. Czy powinny być zostać podane dwa przykazania dotyczące caritas?	348
Artykuł 3. Czy dwa przykazania dotyczące caritas są już wystarczające?	350
Artykuł 4. Czy słusznie przykazuje się kochać Boga całym swoim sercem?	352
Artykuł 5. Czy w przykazaniu miłości Boga potrzebnie dodaje się słowa: „z całej duszy swojej, ze wszystkich swych sił”?	353
Artykuł 6. Czy przykazanie miłości Boga można wypełnić w życiu doczesnym?	355
Artykuł 7. Czy przykazanie miłości bliźniego nie jest sformułowane właściwie?	357
Artykuł 8. Czy porządek miłości-caritas jest przedmiotem przykazania?	359

KWESTIA 45. O DARZE MĄDROŚCI	361
Artykuł 1. Czy mądrość powinna być zaliczana do darów Ducha Świętego? ...	361
Artykuł 2. Co jest podmiotem, w którym istnieje mądrość?	364
Artykuł 3. Czy istnieje tylko mądrość teoretyczna, czy także praktyczna?	366
Artykuł 4. Czy mądrość będąca darem może współistnieć z grzechem śmiertelnym?	367
Artykuł 5. Czy mądrość istnieje we wszystkich ludziach mających łaskę?	369
Artykuł 6. Które błogosławieństwo odpowiada darowi mądrości?	371
KWESTIA 46. O GŁUPOCIE	374
Artykuł 1. Czy głupota jest przeciwieństwem mądrości?	374
Artykuł 2. Czy głupota jest grzechem?	376
Artykuł 3. Do jakiej wady kardynalnej sprowadza się głupota?	377
ODSYŁACZE I OBJAŚNIENIA	379
INDEKS POJĘĆ	482
INDEKS DZIEŁ CYTOWANYCH	494
INDEKS OSÓB	499